N. 424. 1848.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

DONDERDAG, 7 SEPTEMBER.

De Courant verschijnt te Amsterdam, Dagelijks, behalve Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 4,50; buitensteden *f* 5,50; franco door het geheele Rijk. Brieven, Gelden, enz. franco te adresseren aan het Bureau der Courant.

AGENTEN.
Te 's Hage, Gebr. J. & H. v. Langenhuysen.
Te Rotterdam, J. A. van Belle.

AMSTERDAM, 6 September.

STEDELIJKE VERKIEZINGEN.

Wij laten hier nogmaals volgen de lijst der ons aanbevolen candidaten voor het stedelijk kies-collegie.

Te herkiezen de heeren:

1. Jhr. Mr. C. BACKER.
2. N. J. POOK van BAGGEN.
3. C. BUNGE.
4. A. ten CATE, J. Az.
5. P. van CRANENBURGH.
6. H. CROOCKEWIT.
7. Mr. W. J. C. van HASSELT.
8. Mr. S. P. LIPMAN.
9. Mr. A. S. van NIEROP.
10. A. SCHEUTEN.
11. Mr. J. W. TYDEMAN.
12. A. VOOMBERGH.

Wijders te kiezen de heeren:

13. J. F. ALBERDINGK THIJM.
14. H. M. BYRDE.
15. S. COOL.
16. A. C. COSMAN.
17. C. DIEMONT.
18. J. van EEGHEN.
19. A. van GEUNS.
20. M. H. GODEFROI.
21. A. H. HAFKENSCHEID.
22. B. LANS.
23. C. LULOFS.
24. G. H. MATTHES.
25. J. L. G. PIERSON.
26. E. SLAGHEK.
27. C. A. SPIN.
28. P. STROBEL.
29. P. van VLISSINGEN.
30. H. van BEECK VOLLENHOVEN.
31. W. C. van VOLLENHOVEN.
32. H. W. WIJSMAN.
33. Mr. P. M. G. van HEES (*Kiezer*).

„De namen moeten letterlijk op het Stembillet worden overgenomen: de billetten, volgens het Stedelijk Reglement, ingevuld, onderteekend en gesloten: het adres moet niet afgescheurd, maar daarop het Wijk- en Verpondings-Nommer worden ingevuld."

Wij herinnéren de stemgeregtigden, dat de bij hen ten huis bezorgde stembilletten, tot aanvulling van het Kies-Collegie dezer stad, op Vrijdag den 8 September en vier volgende dagen worden opgehaald, en derhalve tegen den genoemden dag behooren te zijn ingevuld.

Wijders maken wij hen opmerkzaam, dat de namen en voornamen der te benoemen kiezers, duidelijk moeten worden opgegeven, volgens de bij het stembillet gevoegde lijst, alsmede dat ieder stemgeregtigde zijn billet moet onderteekenen en *verzegelen*, vermits alle billetten, waaraan een dezer vereischten ontbreekt, niet in aanmerking zullen komen.

Men schreef ons gisteren uit 's Hage: Maandag zonden wij een zakelijk overzigt van den loop des onderzoeks in de drie afdeelingen van de Eerste Kamer aangaande het gewigtig onderwerp der Grondwets-herziening. Het was ontleend aan de processen-verbaal van de beraadslagingen der afdeelingen van die Kamer en het bepaalde zich tot algemeene beschouwingen en overwegingen of over al de ontwerpen in hunnen zamenhang, òf aangaande de groote hoofdpunten, òf eindelijk met betrekking tot de vragen van tijdigheid, noodzakelijkheid of meerdere of mindere uitgebreidheid der herziening; terwijl eindelijk hier en daar tevens het gevoelen nopens de algemeene strekking der voordragten in de schatting van sommige afdeelingen of leden eener afdeeling werd medegedeeld. — Er blijft nu nog over het verhandelde nopens de XII ontwerpen *afzonderlijk*, welke in alle drie afdeelingen afzonderlijk zijn nagegaan en stof tot een groot aantal bedenkingen, bedenkingen en bezwaren hebben gegeven, alleen: maar het is juist bij die afzonderlijke beraadslagingen over de voordragten dat nopens *elk* ontwerp in de processen-verbaal, meerendeels is uitgedrukt het gevoelen der leden van *elke* afdeeling, hetzij *voor* hetzij *tegen* de voorgestelde bepalingen of hoofdpunten in *elk* hoofdstuk van het regeringsvoorstel vervat; of dat men, waar dit niet numeriek is geschied, eene andere aanduiding aantreft, waaruit meerendeels kan worden opgemaakt *wat* nopens elk punt van geschil het gevoelen der meerderheid is, of wèl, hoe hier *vele*, daar *eenige*, ginds *enkele* of sommige leden zich nopens dit of dat onderwerp hebben uitgelaten. Dat alles, in de verschillende processen-verbaal en van elke afdeeling afzonderlijk opgeteekend, hebben wij om tot de ware kennis van de opinie der *Kamer* (de drie afdeelingen te zamen) te geraken, nagegaan, geschift, bijeengebragt, zamengevoegd en tot een afzonderlijk geheel gebragt op elk *afzonderlijk* voornaam onderwerp, onverschillig in *welke* afdeeling dienaangaande beschouwingen of bezwaren zijn in het midden gebragt, en toen hebben wij, uit eene daarvan geformeerde tabel, de volgende slotsommen bekomen.

A. In Ontwerp I. Regt van Vereeniging, meerderheid *tegen;* bevoegdheid tot vereeniging en splitsing van provinciën, meerderheid *onzeker*.

In Ontwerp II. Behoud van den Raad van State, meerderh. *voor;* Ontbindbaarheid der Eerste Kamer, idem; voorgestelde regeling van het inkomen der Kroon bij elke troonsbeklimming, idem; voorgestelde bevoegdheid tot goedkeuring door de *wetgevende* magt van verdragen met vreemde Mogendheden, idem; Regeling *bij de wet* van bevorderingen van militaire officieren, idem; bepalingen nopens de Koloniën, idem.

In Ontwerp III. *Stelsel* van regtstreeksche verkiezingen, meerderheid *onzeker;* die verkiezingen in verband tot de voorgestelde inrigting der Eerste Kamer, meerderheid *voor;* zamenstelling der Eerste Kamer op zich zelve, idem; regt van onderzoek (*enquête*), idem; regt der Tweede Kamer om wijzigingen in een voorstel des Konings te brengen; idem.

In Ontwerp IV. Wijze van verkiezing der Provinciale Staten, meerderheid *voor*.

In Ontwerp V. *Speciale* wet voor iedere onteigening noodig, meerderheid *voor;* voorstel nopens de inrigting der regterlijke magt, idem.

Ontwerp VI. Vrijheid van godsdienst en opheffing van het regt van *placet*, overgroote meerderheid *voor*.

Ontwerp VII. (Finantiën), meerderheid *voor*.

Ontwerp VIII. (Defensie), meerderheid *voor*.

In Ontwerp IX. (Waterstaat) de toekenning van magt aan de Provinciale Staten over de handelingen der polderbesturen, meerderheid *voor*.

Ontwerp X. (Vrijheid van Onderwijs), meerderh. *voor*.

Ontwerp XI. (Van veranderingen), meerderheid *voor*.

In Ontwerp XII. Afschaffing van heerlijke regten wegens aanstelling van personen, meerderheid *voor;* voorloopig kiesreglement, idem.

B. Wat nu de afzonderlijke Hoofdstukken in derzelver *geheel* betreft, zoo is ons gebleken, dat de Ontwerpen I en III de meerderheid (altijd der in de afdeelingen aanwezige 24 leden) *tegen* zich hebben, en zulks omdat er daar betrekkelijke *minderheden* zijn op de afzonderlijke punten, die zich bij stemming over *het geheel* tot *meerderheid* kunnen vormen.

C. De laatste slotsom is dus deze:

Dat de Eerste Kamer X van de XII Grondwets-ontwerpen, even zoo vele hoofdstukken uitmakende, gaaf zal *aannemen;*

Dat over Hoofdstuk I en III (en wel de punten van: regt van vereeniging en stelsel van verkiezingen, benevens inrigting der vertegenwoordiging) het meest *gesproken* zal worden; dat wel is waar, *numeriek* en *totaliek* deze twee hoofdpunten kans hebben van te worden afgestemd; edoch, dat men zich vleijen mag met de hoop, dat, even als bij de discussie in de *Tweede* Kamer, de bezwaren in de afdeelingen geuit, ja zelfs die in vele *redevoeringen* ontwikkeld, *tegen* sommige bepalingen, door nader aangebragt licht en betoog en oplossing, zullen worden opgeheven, en veranderen in *stemming voor* die bepalingen.

Dezer dagen moet, naar sommige dagbladen berigten, weder eene zitting der Eerste Kamer gehouden zijn, waarin aan den Minister van Justitie interpellatien zijn gerigt over zijn rapport aan den Koning van 31 Julij. Het ware in het belang des algemeens, maar niet minder in het belang der Kamer geweest, dat het verhandelde in deze zitting in zijn geheel openbaar ware geworden. Maar daartoe heeft de Kamer, naar het schijnt, nog niet kunnen besluiten. Waarom toch niet? Waarom niet ruiterlijk voortgegaan op den eens ingeslagen weg? Waarom één been vooruitgezet en het andere achter de oude grenslijn pal gehouden? Nu komen wederom gebrekkige, eenzijdige, onzekere berigten en geruchten in omloop, die op nieuw geschikt zijn, om tot botsing aanleiding te geven.

In den *Nederlander* komt eene soort van verslag van die zitting voor, van den volgenden inhoud:

„Er is eene vergadering der Eerste Kamer gehouden, waarbij de ministers verzocht waren tegenwoordig te zijn en waarbij het uit hun verzuim ontsproten bezwaar aan hen is medegedeeld; daarop is door hen geantwoord in den geest van hetgeen de *Staats-Courant* reeds had gezegd, maar van eene wet tot aanvulling is door den minister niet gesproken, zoodat zij aan de Eerste Kamer geen anderen weg hebben opengelaten, dan: of de wetten af te stemmen — hetgeen toch zeer te betreuren zou zijn — óf eene onvolledige wet goed te keuren.

„In dezelfde zitting heeft een lid opheldering gevraagd aan den minister van justitie, wegens hetgeen door dezen, in strijd met de waarheid, aan de Eerste Kamer ten laste was gelegd. De minister heeft die opheldering niet gegeven. Daarop moeten zeer levendige woorden door dat lid en andere leden gesproken zijn, zoodat de voorzitter het nuttig heeft geoordeeld de vergadering te sluiten."

Men leest in de Rotterdamsche *Stads Courant:*

„In een particulier schrijven uit 's Gravenhage van gisteren wordt verzekerd, dat wel onder de leden der Eerste Kamer nog al oppositie tegen de ministeriëele voordragten bestaat; maar het echter niet denkelijk is, dat de ontwerpen, met name die betrekkelijk de herziening der Grondwet, zullen worden afgestemd. Tusschen de Kamer en de ministers zijn bereids conferentiën betrekkelijk de bekende *omissie* van den datum gehouden; doch men gelooft het er voor te kunnen houden, dat de Kamer, alleen om een gebrek in den vorm, de geheele zaak niet zal afstemmen.

„Ook over den bekenden brief des ministers van justitie moeten conferentiën en explicatiën hebben plaats gehad.

„Nog wordt gezegd, dat onder de regtsgeleerde leden der Eerste Kamer de meeste opposanten tegen de Regering gevonden zouden worden, en dat een der leden, die zich over de taal, door den minister van justitie in diens rapport gebezigd, het meest beleedigd betoont, een man is, die vroeger als lid der Tweede Kamer tot de hevigste opposanten tegen de toenmalige ministers behoorde."

Wij vernemen uit eene zekere bron, dat op laastleden Dingsdag 29 Aug. door een der Ministers aan den voorzitter der Eerste Kamer is te kennen gegeven, dat de Minister van Justitie zich met de andere Ministers op dien dag in de vergadering zou begeven, mits al de leden zich verbonden den Minister niet te zullen interpelleren wegens het beruchte rapport van 31 Julij; dat een der leden verklaard heeft, zich aan eene dergelijke met de vrijheid der beraadslaging onvereenigbare voorwaarde niet te willen onderwerpen, en dat daarop wel eenige Ministers, doch niet die van Justitie in de vergadering zijn verschenen. Er zijn er, die deze poging in verband hebben gebragt met het artikel over de Eerste Kamer in de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* van Woensdag 30 Augustus, omtrent welks redactie reeds Maandag of Dingsdag tusschen hooge staatsambtenaren overleg moet hebben plaats gehad en dat, volgens onderhandsche mededeelingen, waarop men vermeent te mogen vertrouwen, zou zijn geëindigd met de vermelding, dat de vergadering der Eerste Kamer ook door den Minister van Justitie was bijgewoond en dat er geen enkel woord gevallen was over het gedrag van dien Minister. (*N. U. C.*)

Heden verzenden wij de liberale petitie aan de *Eerste Kamer* van de gemeente Groede (prov. Zeeland, 4e district) met 44 onderteekeningen.

Mgr. van Bommel, die sinds eenige dagen in Holland verblijft, om zijne familie en vrienden te bezoeken, heeft ook drie dagen in Amsterdam doorgebragt en er veelvuldige blijken van hoogachting ontvangen. Zijne Hoogwaardigheid is van daag vertrokken.

Men leest in de *Amsterdamsche Courant* van heden: »Na den dood van den zoo te regt betreurden aartsbisschop Affre was het aartsbisdom van Parijs aan den bisschop van Digne, den heer Sibour opgedragen geworden. Het schijnt echter dat de groote meerderheid van het kapittel der hoofdkerk van Notre Dame zich, om zeer gewigtige bedenkingen, tegen deze benoeming verzet, en besloten heeft een verzoekschrift aan den Paus te rigten, om Z. H. te smeeken, de gedane benoeming in te trekken."

Wij voor ons kunnen onze lezers stellig verzekeren, dat juist daarentegen het kapittel *en corps* brieven van gelukwensching en onderdanigheid aan den nieuwen aartsbisschop gezonden heeft; alsmede dat er tijdens deszelfs kortstondig verblijf te Parijs reeds betrekkingen tusschen hem en de groot-vicarissen van het kapittel zijn aangeknoopt.

De H. Vader heeft in de vleijendste bewoordingen zijne goedkeuring van de benoeming van Mgr. Sibour verklaard. Op dit oogenblik moet hij reeds gepreconiseerd zijn, en men verwacht daarvan ieder uur het officieel berigt.

In de zitting der Francforter vergadering van den 1 September heeft de minister van buitenlandsche zaken kennis gegeven van het zenden van buitengewone gezanten naar 's Gravenhage, ten einde de (vermeende) regten en belangen van Duitschland te doen eerbiedigen. Het ministerie had van het gouvernement der Nederlanden inlichtingen gevraagd aangaande het beledigen en afrukken van de Duitsche vlag door de Hollandsche troepen. De Nederlandsche Regering heeft dit volstrekt ontkend, maar verklaard dat men slechts ééne vlag had afgerukt, namelijk van een vrijheidsboom, waarop men las: *geene belastingen meer*, doch dat de inwoners zelven, op het naderen der troepen, de Duitsche vlaggen van de torens hadden genomen; dat overigens het zenden der troepen geen ander doel had, dan orde en rust te herstellen en voor het innen der belastingen te waken. De minister zeide ten slotte, dat de gezant te 's Hage in last had, op een streng onderzoek van deze feiten aan te dringen, en in geval de klagten gegrond waren, eene billijke schadevergoeding van de Nederlandsche Regering te vragen.

Echter hebben de leden der Francforter vergadering door hunne stemming over het voorstel om over te gaan tot de orde, van den dag het bewijs geleverd, dat zij, wel verre van eenstemmig met het ministerie te denken, geene andere dan wettige middelen begeeren, om het belangrijke pleit te beslechten.

Het resultaat van het aanwenden dier wettige middelen kan niet twijfelachtig zijn. Het centrale gezag zal met het kabinet van 's Gravenhage onderhandelen en de billijkheid van deszelfs vorderingen erkennen; vervolgens zal het de meening der mogendheden, onderteekenaars der tractaten van 1831 en 1839, inwinnen, en eindelijk aan de vergadering eenvoudig komen verklaren, dat deze, misleid door hartstogtelijke lieden, zich in haar besluit betreffende Limburg deerlijk heeft vergist.

Men schrijft uit Susteren, 1 September: Heden zijn hier gevankelijk doorgevoerd de personen van L. L. D. en P. M. P., uit Thorn, die op bevel van het provinciaal hof van Limburg aangehouden zijn, ter zake der op den 3 April jl. aldaar plaats gehad hebbende ongeregeldheden. (*V. R Ct.*)

Z. M. heeft benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, den heer Mr. P. J. A. M. de Willebois, officier van justitie bij de arrond.-regtbank te Roermond.

Z. M. heeft den 28 dezer benoemd tot leden van het collegie van regenten over het huis van arrest te Roermond, de heeren Mr. W. J. O. de Maes, regter in de arrondissements-regtbank aldaar, en Mr. P. J. A. M. de Willebois, officier van Justitie bij dezelve regtbank.

Men verneemt met genoegen, dat de minister van marine en koloniën bepaald heeft, dat de fregatten *Prins van Oranje* en *Sambre*, de korvet *Boreas* en de oorlogs-stoomboot *Phoenix*, weldra naar Java zullen worden geëxpediëerd met detachementen troepen en matrozen, ter versterking van het leger in Indië. Ook met particuliere schepen zullen in deze en in de volgende maand een aantal militairen worden geëxpediëerd, terwijl de werving van vrijwilligers wordt voortgezet.

De *Staats-Courant* bevat eenige tabellarische opgaven o.a. van de in de laatste 9 jaren (1839–47) uit ons land vertrokken landverhuizers. Uit tabel *A* blijkt, dat in dien tijd zijn vertrokken: uit Noord-Braband 135; Gelderland 3027; Zuid-Holland 953; Noord-Holland 233; Zeeland 1624; Utrecht 215; Vriesland 443; Overijssel 874; Groningen 207; Drenthe 315; en uit Limburg 4; te zamen 8030 personen. Dezelve bestonden hoofdzakelijk uit: 2324 hoofden van huisgezinnen of op zich zelve staande personen, 1354 vrouwen, 4272 kinderen en 80 dienstboden; betrekkelijk de godsdienst waren zij verdeeld in 1185 Gereformeerden, 653 Afgescheiden, 441 Katholijken, 12 Luthersche, 1 Herstelde id., 3 Doopsgezinden, 4 Israelieten en 20 onbekenden; en aangaande hun stand in 291 welgegoedden, 1508 mingegoeden en 496 behoeftigen. Tabel *B* geeft een overzigt van de verschillende beroepen en bedrijven der landverhuizers; onder deze bevinden zich o. a. 1 advokaat, 382 arbeiders, 1 barbier, 1 bedienaar van Gods woord bij de afgescheidenen. 65 boerenknechts, 31 broodbakkers, 70 dagglooners, 49 dienstmeisjes, 2 draaijers, 1 student in de godgeleerdheid, 91 kleermakers, 24 klompenmakers, 6 klerken, 1 koster (afgesch.), 503 landbouwers, 19 metselaars, 2 loodgieters, 14 naaisters, 2 predikanten, 45 Schoenmakers, 33 Smids. 8 tappers, 144 timmerlieden, 72 wevers, 38 winkeliers, enz. Tabel *C* geeft een opgaaf van den ouderdom en tabel *D*. eene van de verschillende redenen, die vermeld of vermoed worden tot de landverhuizing aanleiding te hebben gegeven. Hieruit blijkt o. a. dat ongeveer 500 personen, uit gemis van gewenschte godsdienstvrijheid of om godsdienstige meeningen, een nog grooter aantal uit gebrek aan de noodige verdiensten en om de te hooge belastingen het land hebben moeten ruimen. De overigen worden vermoed, door volgzucht of geestdrijverij, uit vrees voor armoede, soms wel voor straf of om schulden als anderzins tot dien stap te zijn gekomen. Eindelijk zou men uit tabel *E*. kunnen opmaken, dat gedurende die zeven jaren een vermoedelijk kapitaal van minstens 100,000 guldens door twee en dertig dier landverhuizers bij hun vertrek uit Nederland is medegenomen. Van 1831–33 hadden slechts 9 hoofden van huisgezinnen of 22 personen het land verlaten. Men kan daaruit opmaken dat de *n.a'zise* in de laatste 9 jaren merkelijk moet toegenomen zijn.

Namens de commissie van toezigt over de droogmaking van het Haarlemmermeer is bekend gemaakt, dat het ten gevolge van den hoogen boezemstand in Rijnland gedurende het najaar, onzeker is, of het Stoomgemaal de Leeghwater elken Donderdag in werking zal zijn. De commissie acht zich verpligt zulks mededeelen, ter voorkoming van teleurstelling voor hen, die, ingevolge vroegere aankondigingen, des Donderdags dat werktuig in beweging zouden willen zien.

Het plan tot regeling der Spaansche binnen- en buitenlandsche schuld door Don Manuel Sanchez Silva, afgevaardigde bij de Cortes en lid van het Committé tot regeling der schuld, benoemd bij Koninklijk besluit van 11 Mei ll., aan de Regering aangeboden, bestaat in de conversie van al de verschillende soorten van Spaansche schuldbrieven in een 2 pCts. fonds.

De 3 pCts. zullen daarbij à pari aangenomen worden; de 4 pCts. en 5 pCts. tegen 12 pCt.; de achterstallige Coupons tegen 8 pCt. en de Passive Schuld tegen 5 pCt.

Volgens dit beginsel zullen de 3 pCts., welke thans tusschen 19 en 20 staan, 1 pCt. rente minder geven, op het nominale kapitaal, en dus 5 pCt. minder op het werkelijke, en zullen de houders in dit geval slechts 10 pCt. rente bekomen in plaats van 15 pCt. welke zij thans van hun kapitaal genieten. Het gevolg daarvan zoude zijn, dat de nieuwe 2 pCts. onmiddellijk op 13 pCt. zullen moeten vallen, ten einde de verhouding van de rente, welke men thans geniet gelijk te maken.

De conversie kan op de volgende grondslagen berekend worden: 1930 millioen realen 4 en 5 pCts. van de buiten- en binnenlandsche schuld, welke à 12 pc. aangenomen worden; 2037 millioen achterstallige coupons à 8 pc.; 451 millioen provisionele schuldbrieven tegen 5 pc.; 1194 millioen passive en 1050 millioen rentelooze schuld, tegen 5 pc.; 3091 millioen 3 pc. tegen pari. De nieuwe 2 pc. zullen dus volgens deze berekening bedragen 7915 millioen. Als men hiervan aftrekt 694 millioen, welke het verschuldigde van den verkoop der nationale goederen in 2 pc. bedraagt, dan zal men bevinden, dat circa 160 millioen realen of ruim *f* 43,000,000 jaarlijks aan rente op de geheele schuld zal moeten betaald worden.

Spanje draagt die rentelast over een grondgebied van 8500 vierkante mijlen en eene bevolking van ongeveer *f* 11,000,000; terwijl Nederland op een gebied van slechts 553 vierkante mijlen en eene bevolking van ruim 3 millioen met *f* 36,000,000 rente bezwaard is.

Ofschoon men bij den meerderen algemeenen rijkdom en welvaart van Nederland, Spanje, noch in vergelijking met zijn 15 malen uitgestrekter grondgebied, noch met zijne 4 malen sterkere bevolking, bij de beschouwing der schuld, met ons land kan vergelijken, zoo blijkt toch uit die opgave, dat wanneer ook Spanje's rentelast nog meerder bedroeg, men den toestand der geldmiddelen niet zoo ongunstig moet achten, indien men er slechts toe geraken mogt om orde, eerlijkheid en zuinigheid in het geldelijk beheer te brengen, zonder welke de staat van zaken hoe langer hoe hoopeloozer wordt.

Onder de schilderijen uit de beroemde galerij van den hertog van Buckingham, welke binnen kort ten verkoop aangeboden zullen worden, merken wij op de hooge prijzen, waarvoor enkele vermaarde schilderijen bij vroegere gelegenheden verkocht zijn: *De Wilgen* van Paul Potter, in 1822 verkocht bij den heer Tolozan te Parijs, voor circa *f* 14,000; *de Weide* van denzelfden schilder, bij de la Peyrière te Parijs in 1825, *f* 14,450; *de Verloren Zoon* van Teniers, in 1776 bij den heer Blondel te Parijs, circa *f* 15,000; de *Danae* van Correggio, bij den heer Bonnemaison te Parijs in 1827, *f* 15,000; de *H. Familie* van Rubens, bij de la Peyrière te Parijs, 1825 *f* 32,000; de *Madonna* van Correggio *f* 40,000; *het net van Vulcaan*, in 1807 te Londen aan den heer Clifford verkocht, *f* 62,500; *de dochter van Herodias met het hoofd van Joannes den Dooper op een schotel*, schilderstuk van Titiaan, op de verkooping van lord Radstock te Londen in 1826 toegewezen aan den bankier Baring voor *f* 113,125; *het groote Bachanaal* van Poussin, vroeger behoorende tot het kabinet van Koning Lodewijk XVI van Frankrijk en te Londen in 1805 verkocht voor *f* 187,500; en de *Koe* van Paulus Potter, welk schilderstuk aan de Keizerin Josephine behoorde en in 1815 voor 200,000 roebels of *f* 400,000 aan Keizer Alexander van Rusland is afgestaan.

DOCKUM, 4 Sept. Kapitein Harmen Kok, voerende het Tjalkschip de *Aastroom*, geladen met ruim 23 lasten rogge en 80 garneermatten, den 23 Junij van Riga is toen vertrokken en gedestineerd naar Amsterdam, is den 30 Augustus des avonds ten tien ure met zeer veel water en avarij voor de Ezumazijl gekomen; de lading was warm en broeijende en den 1 September heeft men met lossen een aanvang gemaakt.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 4 September. Heden heeft de nationale vergadering een aanvang gemaakt met de discussie over het nieuwe ontwerpen der constitutie. Voorloopig werd bepaald met eene meerderheid van 552 tegen 180 stemmen, dat de vergaderingen niet zouden worden geschorst. dat de debatten over de constitutie zullen afgeloopen zijn. Minstens zal viermaal 's weeks zitting worden gehouden.

In dezelfde zitting heeft de vergadering het rapport aangehoord van den heer Crespel de la Touche, betreffende het schorsen der dagbladen. Het committé neemt het denkbeeld van dit voorstel niet op als een blaam, geworpen op de daden van den generaal Cavaignac, maar stelt een decreet voor, strekkende om het regt van het opheffen van dagbladen in handen der Jury te stellen voor de hoven van assises. Morgen zal het voorstel in de discussie worden gebragt; men betwijfelt het zeer, of de generaal Cavaignac genoegen zal nemen met een voorstel, waardoor zijne magt verkort wordt; evenwel is te denken, dat het voorstel genoeg verdedigers zal vinden.

— Het regent amendementen op de constitutie. De debatten zullen waarschijnlijk van langen duur zijn.

Onder de voorgestelde amendementen, komt het volgende van den burger Deville niet onbelangrijk voor; het behelst eene vinnige satyre op den tegenwoordigen toestand van zaken. De heer Deville wenschte de inleiding der constitutie aldus te zien aanvangen:

»In de tegenwoordigheid van God, onder het bewind van den staat van beleg, die alle vrijheid verwoest, inzonderheid de vrijheid van drukpers, die hij opheft, ja naar willekeur schorst; onder het gebied der militaire magt, die geenerlei kennis draagt van de behoeften der maatschappij; die door haar bestaan alleen, den openbaren geest onderdrukt, en met dezen alle denkbeelden en waarheden, zoo nuttig om te verspreiden in dit oogenblik, dat over de grondslagen der constitutie zal beraadslaagd worden; onder dit onbepaald, eigendunkelijk gezag, den regtmatigen schrik der burgers, die het kan doen in hechtenis nemen, zonder formaliteiten, en onbepaald, die hen kan onttrekken aan hunne gewone regters en hen overleveren aan den krijgsraad; in den naam des Franschen volks, en buigende onder den last, die op Parijs drukt, proclameert de nationale vergadering en besluit, enz.

— De kwestie der interventie is nog onbepaald, en zijn de berigten uit het schiereiland zeer tegenstrijdig. Men wil, dat Karel Albert zich ernstig voorbereidt tot een nieuwen strijd tegen Oostenrijk. Sommigen wilden heden daag dat de interventie beslist zou zijn; anderen verzekerden juist het tegendeel.

— Volgens de *Salut public* en de *Liberté* van Lyon, zijn onderscheidene hoofdofficieren verplaatst, en 8 millioen patronen naar Toulon verzonden. Men spreekt nog steeds van het bezetten van Venetië of Ancona.

— De generaal Cavaignac heeft in de straat Varennes een hotel gehuurd, dat de Amerikaansche generaal Thomas bewoond heeft. Hij volgt hem ook tevens na in zijne zonderlingheden. Uitsluitend de rijtuigen der diplomaten hebben het regt om het binnenplein op te rijden. Zoo zag men voorheen meermalen de schitterende equipaadjes van hertogen, hertoginnen, prinsen, prinsessen enz. in

Varennes achter elkander geschaard staan wachten, dat de klok 10 uur geslagen had, omdat de Amerikaansche generaal niet vroeger bezoek verwachtte.

— De markies Casino Ridelphi, door den groothertog van Toscane met eene zending naar Frankrijk en Engeland belast, is te Parijs aangekomen.

— Op verzoek van Kamenamena III, Koning der Sandwich-eilanden, zullen 12 liefdezusters naar Oceanië vertrekken, om in de hoofdstad te Honolulu een gesticht te vestigen.

— Louis Blanc is te Londen aangekomen. Caussidière is derwaarts gevolgd. Thoré en Hubert bevonden zich reeds aldaar.

— Er is een brochure van den burggraaf d'Arlincourt, ten titel voerende: »*God wil het*" in beslag genomen.

— Zaturdag ll. heeft bij den heer Marrast het aangekondigd diplomatiek diner plaats gehad. De Italiaansche zaken hebben natuurlijk het onderwerp van de gesprekken der gasten uitgemaakt. Generaal Cavaignac heeft verklaard, dat hij het met Engeland volmaakt eens was, en lord Normanby heeft die taal bevestigd.

— Het is de mode in de modewinkels om bankroet te gaan; de vermaardste huizen moeten sluiten, zelfs die waarin men anders binnen weinige dagen zijn fortuin maakte. In de *elegante* wereld is het de mode om van honger te sterven, en dit begint zelfs al vrij algemeen te worden.

— De heer A. de Pontécoulant heeft eenen brief medegedeeld, waarin hij zich verdedigt tegen de beschuldiging van den heer Senard, minister van binnenlandsche zaken, als zoude hij belangrijke papieren en stukken van waarde aan de leden van het verdreven Koninklijk huis in Engeland hebben afgegeven, en alzoo misbruik hebben gemaakt van het in hem gestelde vertrouwen, toen hem de regeling en bewaring der op de Tuileriën verstrooide stukken was opgedragen. Zijne verdediging is waardig en grondig.

— Het is niet onopgemerkt gebleven, dat bij gelegenheid van het openen van den spoorweg tusschen Calais en Duinkerken, weinig geestdrift heeft geheerscht. Men hoorde geene kreten: Leve de Republiek! Met moeite kon men het volk de kreet: Leve Frankrijk! ontlokken.

— Het volgende diene om een denkbeeld te geven hoe zeer de vaste goederen te Parijs in waarde zijn gedaald. Een jong heer, die de bruidschat zijner vrouw had ontvangen, kocht in de maand December jl. voor 500,000 fr. een fraai huis in de voorstad St. Honoré, en in afwachting van den bij de wet bepaalden tijd om het te kunnen aanvaarden, kocht hij voor die som schatkist-bons. Nu viel de Februarij-revolutie in waarop de schatkist-bons tot 60 pCt. daalden en zijn kapitaal al tot 300,000 francs werd gebragt, die hij op rekening gaf; maar vermits hij nu geld te kort kwam, werd hij vervolgd; zijn huis werd in beslag genomen, ll. Woensdag op gezag van de burgerlijke regtbank openbaar geveild, en het bragt in plaats van 500,000 fr., niet meer op dan de som van 200,000 fr., die hij schuldig gebleven was. Op deze wijze had die heer, na een huis in klinkende munt voor 500,000 fr. te hebben gekocht, nu alles verloren, door de daling der schatkist-bons en door de vermindering van de waarde der gebouwde eigendommen.

— Betreffende het vraagstuk der Fransch-Engelsche bemiddeling in Italië bevat het *Journal des Débats* van den 3 dezer een uitvoerig artikel waarin men leest:

»Oostenrijk heeft zijn antwoord op het door Frankrijk en Engeland gedane aanbod van bemiddeling doen kennen. Ofschoon met de gewone vormen der diplomatieke beleefdheid omkleed, staat dit antwoord toch gelijk met eene stellige weigering. Niemand heeft zich daaromtrent bedrogen, en velen hebben het besluit van het Weener kabinet schier als eene bedreiging met een algemeenen oorlog willen beschouwen.

»Wij voor ons kennen de beweegredenen niet welke in dezen de Oostenrijksche ministers geleid hebben; maar het komt ons waarschijnlijk voor, dat geen der redenen die men voor hunne handelwijs heeft opgegeven, de ware is. Wij gelooven niet dat Oostenrijk, zoo als men beweert, op den door de overwinning van Radetzky te weeg gebragten zedelijken indruk gerekend heeft, om in de denkwijze der volken die het regeert eene reactie te doen ontstaan die het mogelijk zou maken om met behulp der Hongaren, Bohemers, Croaten en Duitschers de vrijheid in Italie, gelijk in 1821, te onderdrukken en het oude stelsel aldaar weder in te voeren. De liberale beweging welke tegenwoordig in alle de landen van het Oostenrijksche keizerrijk plaats heeft, moet alle gedachte daaraan doen vervallen.

»Er is slechts ééne reden, waaraan wij in dit geval het besluit van Oostenrijk weten toe te schrijven. Overtuigd, gelijk het zijn moet, dat het de Italiaansche provinciën niet langer kan behouden, wil het dat offer ten minste in den meest eervollen vorm brengen. Wanneer het de bemiddeling aanneemt, dan neemt het daardoor de twee magtigste Staten van Europa als onderhandelaars aan, in plaats van eene mogendheid van den tweeden rang, welke het overwonnen heeft. Met deze onderhandelende kan het den schijn van edelmoedigheid aannemen; wanneer het met de eerstgenoemden onderhandelt, dan zou het kunnen schijnen voor de overmagt te wijken. De eer is het levensbeginsel der regeringen en der volken; haar zelfs voor de geringste krenking te vrijwaren is altijd het voorschrift eener goede staatkunde.

»Deze beweegreden is welligt niet de eenige, welke het Weener kabinet geleid heeft, maar zij is ten minste de waarschijnlijkste van alle die men heeft aangevoerd, en die meer of min geloof hebben gevonden. Men schrijft aan Oostenrijk den wensch of de hoop toe, om den oorlog voort te zetten, en de waarheid is toch dat het den vrede wil, en onwedersprekelijke bewijzen heeft gegeven van zijnen wensch om eene schikking tot stand te brengen.

»Daartoe heeft het de voorstellen van Frankrijk en Engeland niet afgewacht. Reeds toen het Sardinische leger over den Ticino teruggetrokken was, en alvorens men te Weenen van het aanbod der bemiddeling kennis droeg, had de maarschalk Radetzky onderhandelingen met de Piemontesche regering geopend en het werk der bevrediging aanvaard. Wij kennen de juiste bewoordingen niet der voorstellen welke hij gedaan had, maar wij meenen te weten, dat zij op het volgende nederkomen:

»1°. Aanbod om het eigenlijk gezegde Lombardije aan het koningrijk Sardinië af te staan;

»2°. Erkenning van Venetie als vrije stad, op denzelfden voet als Hamburg, Lubeck en Bremen;

»3°. Vestiging, ten behoeve van een der zonen van den Aartshertog Reinier, van een onafhankelijken Staat, zamengesteld uit het Venetiaansche gebied en Friaul; waartegen

»4°. Aan Oostenrijk zou betaald worden eene som van 400 millioen als aandeel van Italie in de Oostenrijksche staatsschuld.

»Het komt ons voor dat deze grondslagen der onderhandelingen, welke het sprekendst bewijs opleveren van de goede trouw van Oostenrijk en van zijne zucht tot vrede, door alle regeringen moeten worden aangenomen, welke ook de vormen zijn, onder welke Oostenrijk heeft willen handelen. Wij beweren niet dat een tractaat, hetwelk de aangehaalde voorwaarde vaststelde, voldoende zou wezen om het geluk van Italië te verzekeren, maar wij gelooven dat die bepalingen Italië in staat zouden stellen om zelf zijne vrijheid en onafhankelijkheid op eene duurzame wijze te verzekeren. Ongetwijfeld zal voor hetzelve nog veel te wenschen overblijven; maar waar is in Europa en in geheel de wereld een volk, dat thans niet iets te wenschen heeft? En in de tegenwoordigheid van eenen Aartshertog op een nieuwen troon is niets gelegen dat onrust zou kunnen baren, wanneer wij ons herinneren dat Toscanen, hetwelk mede door eenen Aartshertog geregeerd wordt, gedurende langen tijd het best bestuurde, het meest vrije land van geheel Italie, en de wijkplaats geweest is, waar de patriotten der andere Italiaansche Staten steeds een veilig verblijf en zeer dikwerf een eervol onthaal vonden, wanneer zij dat door hunne talenten en hun karakter wisten te verdienen."

DUITSCHLAND.

KEULEN, 5 Sept. Men schrijft uit Petersburg.

»Het is niet langer twijfelachtig dat er in onze betrekkingen met Frankrijk en Duitschland belangrijke veranderingen hebben plaats gehad. Men nadert geheel tot de staatkunde van keizer Paul, en de Czaar, die in al zijne beslissingen met zoo veel spoed te werk gaat, heeft aan Frankrijk zijne begeerte tot toenadering op eene ondubbelzinnige wijze te kennen gegeven. In de staatkundige gezelschappen alhier, laat zich de echo van den keizerlijken wrevel tegen Duitschland duidelijk hooren. Cavaignac wordt hemelhoog verheven, men prijst zijne en Lamoricière's verdienste, en men beklaagt zich bitterlijk dat men 40 jaren lang zijne natuurlijke bondgenooten ten gunste der duitsche staatkunde heeft in den steek gelaten, om daarvoor met de snoodste ondankbaarheid geloond te worden.

Wat meer is, er verheffen zich stemmen, die het geenszins voor gevaarlijk houden om te spreken over een herstel van Polen door keizer Nicolaas zelven. Zij beschouwen het nieuwe Polen als een bijtel, die men in het hart van Duitschland zou kunnen indrijven en die men bij veranderde omstandigheden steeds met weinig moeite weder na zich toe zou kunnen trekken.

— De Oostenrijksche wetgevende vergadering heeft voor de afschaffing der heerlijke regten gestemd, maar tevens beslist dat de provinciën de eigenaars zouden schadeloos stellen. De radicale partij heeft alle pogingen aangewend om het stemmen van het beginsel der schadeloosstelling tegen te houden doch te vergeefs.

— Zie hier in het kort het vervolg van het verhandelde in de Francforter vergadering, zitting van 29 Augustus, houdende de discussiën betreffende de paragraaf der grondwettige regten der godsdienstige gezindten en haar toestand tegenover den staat.

De heer *Lassaulx*, een der professoren van Munchen, afgezet door koning Lodewijk op verlangen van Lola Montes, heeft het woord. Hij wil, dat men aan de godsdienstige gezindheden het regt toekenne van zelf niet alleen hunne inwendige zaken, maar ook hunne uitwendige aangelegenheden te regelen; tegen de misbruiken der vrijheid bestaat geen ander middel dan de vrijheid zelve; het is schandelijk dat men bij het tegenwoordige streven der volkeren naar vrijheid, de kerk aan kluisters zou willen leggen. Dit zou eene logische tegenstrijdigheid eene zedelijke logen zijn. Men heeft de censuur afgeschaft voor de drukpers. Het *placetum regium* is niets anders dan eene geestelijke preventieve censuur. Hij, die dus de eene verwerpt en de andere aanneemt, is een dubbelhartige bedrieger. Spr. haalt de woorden aan van een minister in Nederland en wil dat de Duitsche godsdienstleeraars zich daarnaar regelen. »Het *koninklijk placet*, zegt die minister, is een gevaarlijk wapen in de hand der gouvernementen; met het te gebruiken, loopen zij gevaar van zich zelven te kwetsen."

»Wij zijn hier gekomen, zegt Spr. krachtens den wil van het Duitsche volk; laat ons dus niet het beginsel verloochenen, naar hetwelk wij in deze vergadering zitting hebben. Al wie het gezigt niet kan verdragen van den standaard der vrijheid, is de vrijheid onwaardig. Hij is de slaaf zijner huichelarij; en ieder die de vrijheid eischt voor den staat en niet voor de godsdienst, maakt zich schuldig aan verraad jegens de vrijheid. Zonder de vrijheid der kerk, is de eenheid van Duitschland onmogelijk."

De heer *Pfeiffer* wil toegeven, dat de kerk hare eigene zaken bestuře, maar ziet vele bezwaren in het verklaren van hare onafhankelijkheid van den staat.

De heer *Gfrorer* wil, dat alle gezindheden, ook de Lutherschen, de vrijheid vragen, zoowel als de Katholijken. Vorsten moeten geen gezag of invloed meer uitoefenen over eenige gezindten. »Wilt gij het kwaad herstellen, zegt hij, welnu, verbreek de keten, die tot dusverre de wereldlijke en geestelijke magt in de handen der vorsten vereenigde. Het is zoover gekomen, dat niemand openlijk mag belijden godsdienst te bezitten zonder voor een huichelaar of een domoor gehouden te worden."

De heer *Wigard* vaart hevig uit tegen de Katholijke Kerk, welke, volgens Spr. de vrijheid slechts eischt met het oogmerk van des te meer de geloovigen te verdrukken. Hij zegt niet, waarin die verdrukking zou bestaan, maar, uit eenige woorden van den redenaar kon men opmaken dat zijn aanval niet tegen de geestelijken maar tegen de leer der Kerk gerigt was.

De heer *Friedrich* eischte de onafhankelijkheid der Kerk uit naam der vrijheid, der billijkheid, der nieuwe denkwijze dezer eeuw, en uit naam van het behoud des vredes en der eendragt onder het Duitsche volk; hij vraagt eene betrekking tusschen Kerk en Staat, die gelijk wijlen de aartsbisschop van Keulen, Clemens August gezegd heeft moet zijn: wederkeerige vrijheid, onafhankelijkheid en vriendschap. Men verleene dus die vrijheid en late aan ieder kerkgenootschap de vrijheid, van zich te ontwikkelen en zich zoodanig te organiseren als het zal goedvinden.

De heer *Giskra*, toont zich nog veel hatelijker en onverdragzaamer dan de heer Wigart. Hij treedt in eene menigte bijzonderheden, onwaardig hier vermeld te worden, omdat zij deels onwaar zijn, deel van bespottelijke kinderachtigheid getuigen. Hij wil overigens in de onafhankelijkheid der kerk wel toestemmen, maar eerst zou het onderwijs aan de voogdij der kerk onttrokken moeten, en de seminariën tot Rijks-scholen hervormd moeten worden.

De heer *Broemer* doet opmerken, dat de katholijke kerk niet is, zooals men heeft gezegd, eene instelling waarin het verboden is eene overtuiging te putten: millioenen menschen hebben dit gedaan, en onder deze treft men mannen aan, die de roem zijn geweest van Duitschland en van de geheele menschheid; evenmin is de katholijke kerk eene eenvoudige corporatie van priesters, zooals men gezegd heeft.

»De katholijke kerk, zegt Spr. is het voorwerp geweest van grondige studiën van de zijde van beroemde protestanten, zooals Herder, J. v. Muller en anderen, en zij is na hunne geleerde nasporingen door hen niet veracht noch beleedigd geweest. De katholijke Kerk kan niet toestaan, dat de gemeenten hunne herders kiezen tegen den wil van den bisschop, want de pastoor is uit den aard der zaak de plaatsbekleeder van den bisschop en door hem aangesteld. Maar dit sluit het regt niet uit, van eene voordragt van de zijde der gemeenten. Eene Kerk, die sinds 1800 jaren bestaat, zal zich niet verzetten tegen de wettige vorderingen der eeuw. Men kan niet zeggen, »vervolgde de redenaar," dat het volk, hetwelk de vrijverklaring der Kerk eischt, eene menigte is zonder bepaalden wil.

Spr. protesteerde mede tegen de bewering, voorgedragen door een der vorige sprekers, dat de Kerk in overeenstemming met de policie zou gehandeld hebben; hij haalt het voorbeeld aan van wijlen den aartsbisschop van Keulen, Mgr. Clemens August, die van zich zelven kon zeggen: »De politie heeft mij gevat maar niet moedeloos gemaakt." Spr. eindigt met te zeggen, dat men in onze dagen aan de katholijke Kerk niet kan weigeren, wat men aan alle andere godsdienstige gezindten toestaat.

ITALIE.

De berigten uit Italië zijn zeer verward en tegenstrijdig. Behalve eene proclamatie van Karel Albert, waarin hij zijn bepaalden wil te kennen geeft om den oorlog te hervatten, indien hij daartoe door Oostenrijks eischen mogt gedrongen worden, heeft de koning zich aldus uitgedrukt tot de leden der stedelijke regering van Genua: »Of de traktaten zullen niet alleen de onafhankelijkheid van den staat, maar die van Italie waarborgen, of de oorlog zal met vernieuwde kracht hervat worden en alsdan zullen wij niet alleen staan. Van mijne zijde heb ik al het mogelijke gedaan, en mijne zonen en ik zijn bereid, andermaal ons leven voor de heilige zaak veil te geven."

Dit alles duidt dus geenszins aan, dat er tusschen Oostenrijk en den Koning van Sardinië eene overeenkomst is getroffen. Evenwel wilde het gerucht, door eene Parijsche correspondentie verspreid, dat Karel Albert in het geheim eene overeenkomst met Oostenrijk had gesloten. Het is evenwel niet denkbaar, dat hij dezen stap zal hebben gedaan.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 6 September.

GRAANMARKT.

Tarwe Poolsche merkelijk lager afgegeven, andere soorten slap en zonder handel; 126, 129 ℔ b. Pools. *f* 300, 312.

Rogge *f* 5 lager; 125 ℔ n. Gelders. *f* 160; 124 ℔ n. Zeeuws. *f* 160; 123 ℔ n. Gelders. *f* 156.

Garst 106 ℔ Nassaud. *f* 145.

Haver zonder handel.

Nieuwe *Boekweit* *f* 30 lager; 121 ℔ n. Nijkerk. *f* 200.

Koolzaad Norder £vl. 49; Stichts 49; Vriesch 44½; O Holst. 53. In veiling Groninger *f* 268. Op 9 vaten Olie in Sep. ek. 56½. *Lijnzaad* een doen; 110/11 ℔ Finlands *f* 235. *Raapolie* op 6/w. *f* 34¾; Vliegend *f* 33¾, ½; primo Mei ek. *f* 34¾, ½; Oct. *f* 33⅝, ½; Nov. *f* 33⅞; Dec. *f* 34¼ *Lijnolie* per 6/w. *f* 28¼; Vliegend *f* 27¼.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

			5 SEPT. 4½ u. gebl.	6 SEPT.		4 u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	2½	pCt.	44 7/16	44 5/16	à	44½	44 5/16
Dito Dito	3	»	52¼	52⅛	»	52 5/16	52 3/16
Dito Dito op resc.	3	»			»		
Dito Dito	4	»	68⅝	68¼	»	68½	68¼
O. I. Leening	4	»			»		
Amortis. Syndic.	3½	»	68¼	67¾	»	68¼	67¾
Handel-Maatschappij	4½	»			»		
Haarlemmermeer	4	»	87½		»		
Aand. Rijn-Spoorweg	4½	»			»		
Aand. Holl. S. M.		»			»		
BELGIE,	4½	»			»		
Dito	2½	»			»		
Dito bij Rotschild	2½	»	36⅝	36½	»		
SPANJE, L. bij Ard. van 85 £	5	»	8⅝	8¾	»		
Dito Dito van 510 £	5	»	8 5/16	8 1/16	»		
Dito bij Dito onb. st.	5	»			»		
Dito	3	»	25¾	25⅝	»	25½	25⅝
Dito Binnenl. à 6 m.	3	»	18¼	18 1/16	»	18⅛	18⅛
Coupons Ardoins		»	6 7/16	6⅛	»	6⅜	
Passive		»			»		
Deferred		»			»		
Fransche Uitgest.		»	2⅝		»		
PORTUGAL, te Londen	3	»	21⅛	20 11/16	»	20¾	20 11/16
Dito Dito	4	»	22 7/16	22	»	22¼	22
Dito Binnenl. à 1 Conto	5	»			»		
RUSL. Ob. H. 1798 en 1816	5	»	98	97¾	»	97⅞	97⅞
Dito Dito 1828 en 1829	5	»	98¾	98⅝	»	98½	98⅝
Ct. b. d. 1831 en 1833	5	»	85½	85½	»		
Dito bij Hope	4	»	76¾	76			
Dito bij Stieglitz en C°.	4	»	76	75⅞	»		
Cert. te Hamburg	5	»			»		
Inschrijving in Assignat.	6	»			»		
Cert. van Dito	6	»			»		
POLEN, Certific.	4	»			»		
Dito Aand. met Loten fl 300		*f*			»		
Dito Dito fl 500		»			»		
AMERIKA, Phil. Bank	6	pCt.			»		
Dito	5	»			»		
Dito Bank-Actiën					»		

Oost., Met. 5 pc. 69⅝, ½, ⅝; 2½ pc. 36⅝, 11/16, ⅝; Braz. 5 pc. 75; £ 200 72½; Peru 6 pc. 16¼, ⅝, ⅝; Ecuador 1 7/16.

Wisselkoers.

2/m. Parijs 56; Zigt Parijs 56½; 2/m. Londen 11,85; Zigt Londen 11,92½; 2/m. Hamburg 35 1/16; Zigt Hamburg 35 5/16; 3/m. Lissabon 40; 3/m. Porto 40; 2/m. Petersburg 1,83.

BUITENLANDSCHE EFFECTEN.

ANTWERPEN, 5 Sept. Belg. leen. 2½ pc. 38⅝; 3 pc. 51; 4½ pc. 70½; Spanje Ard. 5 pc. 8⅛.

PARIJS, 4 Sept. Fr. 3 pc. 44,50; 5 pc. 72,75; 4 pc. —; 5 pc. 73,—; Schatkistb. 22,—; Bank-Act. 1655,—; Belg. 1840, 5 pc. 78½; 1842, 5 pc. 78½; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Nap 5 pc. 76,—; Spanje 3 pc. —; Piem. leen. 860,—; Rom. leen. 62½.

LONDEN, 4 Sept. Cons. op tijd 86⅛ a 86¼; Braz. 73 a 75; 1829/39 72 a 74; 1843 — a —; Venez. 15 a 16; Uitg. 4 a 5; Gren. 11½ a 12; Uitg. 2⅛ a 2⅜; Denem. 3 pc. 68 a 69; Holl. 2½ pc. 44½ a 45; id. 4 pc. 70½ a 71; Mexico 16½ a 16¾, Peru 29 a 31; Port. 4 pc. 21½ a 22½; 3 pc. 20½ a 21½; Rusl. 1822, 5 pc. 97 a 99; Spanje 5 pc. 12⅛ a 12⅜; id. 3 pc. 23 a 23½; id. Deferred — a —; id. Passive 3 a 3⅛.

BERLIJN, 4 Sept. Schuldbr. 3½ pc. 74½; Loten 88; Rusl. bij Stiegl. 4 pc. 81⅞; Pools. 4 pc. 66½; Loten fl. 200, 90¼; id. fl. 300, 93; id. fl. 500, 67¼.

FRANCFORT, 4 Sept. Met. 5 pc. 73; Bank-Actien 1210; Darmst. Lot. fl. 50, 62¼; id. fl. 25, 21; Badensche Lot. fl. 50, 46½; id. fl. 35, 26¼, Nassaus. fl. 25, 21; Holl. 2½ pc. 44¾; W. S. 4 pc. 68¼; Sijudic. 3½ pc. 68; Spanje 3 pc. 17⅞

INGEZONDEN STUKKEN.

Mijnheer de Redacteur!

Niet zonder de innigste verontwaardiging heb ik en alle weldenkende Katholijken en Protestanten de uittreksels gelezen van sommige Schoolboeken, en met name die van *van Lennep* en *Engelberts Gerritz*, waarmede men de onschuldige katholijke jeugd tracht te bederven en hun het dierbaar pand des geloofs uit het hart te rukken. Edoch, wie gevoelt zijne verontwaardiging niet ten top stijgen, wanneer hij een schoolboek doorbladert, in Februarij jl. eerst uitgegeven en wel door eenen professor Visser, door het gouvernement aan de academie te Utrecht bezoldigd, welke kostbare penningen het zuur verdienende geld is, zoowel van protestanten als van diezelfde katholijken, wier geloof genoemde professor zoo opentlijk lastert en verguist, en wier kinderen hij het dierbaarste wat zij bezitten, tracht te ontrukken. Ik heb mij de moeite gegeven, ofschoon het mij tot walgens toe verveelde, eenige uittreksels uit dit lasterlijke werk, af te schrijven; het publiek zelf moet oordeelen hoe ver de boosheid en laaghartigheid van sommige letterkundigen in ons vaderland gaat, en of de katholijken ook reden hebben van zoo ernstig op *vrijheid van onderwijs* aan te dringen. Dat men leze en oordeele!

Het werk is getiteld: *Kort Begrip der Algemeene Geschiedenis van ons Vaderland, van den vroegsten tijd tot op onze dagen*, door Prof. L. G. VISSCHER. Utrecht. Kemink en Zoon. 1848.

(Bl. 41 en verv.) »Met de herleving bijna gelijktijdig, was er behoefte ontstaan aan het hervormen van velerlei gewigtige gebreken in geestelijke en kerkelijke aangelegenheden. Daar men echter bevreesd was om, met de dwalingen, ook het betere en onmisbare weg te nemen, kwam de Kerk tot geen besluit en aarzelde, waardoor Erasmus de gelegenheid kreeg om met eenige misbruiken en instellingen den spot te drijven. Bepaaldelijk met de vertalrijking der monniken-orders, met de vrouwen-kloosters, bedevaarten, pelgrimschappen, vereering van heiligen, en eindelijk met zekeren handel in aflaten, die toen met groote onbeschaamdheid gedreven werd, en veel aanstoot gaf onder het volk. Zoo lang het echter bij spotten bleef, dat men ook in de middeleeuwen wel gekend had, rekende de Kerk op het groot aantal harer getrouwe vereerders, op de eenvoudigheid en onkunde der leeken, en nam geenen maatregel van eenig belang; doch eindelijk verscheen Maarten Luther, die de zaak van hare meer ernstige zijde opnam, het vermogen der aflaten ontzenuwde, de kracht der goede werken bestreed, en, als eenigen weg ter zaligheid, *de regtvaardiging door het geloof*, den volken verkondigde. Van het algemeene tot het meer bijzondere overgaande, verwierp hij schier alle leerstukken der katholijke Kerk, bewees zijne stellingen uit de H. Schrift, beweerde dat men tot Gods woord, en daarmede tot een meer eenvoudig en oorspronkelijk christendom moest terugkeeren, en gaf, met eene volkomene vrijheid van onderzoek, het verbaasd Europa den Bijbel in handen, 1518.

»Hij (Karel V) verbood het psalm gezang, dat, als een kreet van vrijheid en ontwaking, eenige millioenen met geestdrift bezielde, doch (bl. 44) het aantal protestanten nam dagelijks toe, en daarmede ook de weerzin tegen eene regering, die het vrije onderzoek bedwong, en voor de verspreiding des Bijbels, op eene kinderlijke wijze, scheen bevreesd te wezen, enz.

Ik zoude hier een dertig achtereenvolgende bladzijden uit dit hatelijk boekwerk moeten uitschrijven, om den nieuwen hoon welke hier den katholijken wordt aangedaan, in het volle daglicht te stellen; maar ik vertrouw dat het hier vermelde reeds meer dan genoeg zal zijn, om de katholijke ouders toch in Gods naam voorzigtigheid en behoedzaamheid aan te bevelen, in het zenden hunner kinderen naar protestantsche scholen, alwaar deze en dergelijke boeken gebruikt worden.

Ten einde de ouders des te meer aan te toonen, hoe noodzakelijk deze voorzigtigheid is, zal ik ten slotte eenige weinige regelen hier ter neder schrijven uit een schoolboekje, dat onlangs een katholijk kind van de school medebragt; den meester, die zulke boeken in zijne school gebruikt, kan ik des noods noemen. Vooreerst zij dit genoeg.

Het boekje heet: *Schets der vaderlandsche geschiedenis en opstellen met fouten*, 2e stukje, door A. J. Lastdrager en (o wee!) G. Engelberts Gerrits.

Bl. 46. Toen paus Gregorius VII in de elfde eeuw, om de priesters tot den ongehuwden staat te dwingen, hen had geboden, zich van hunne vrouwen te scheiden, weigerden velen hunner zulks, vlugtten in de gebergten van Savoyen, alwaar zij, van de R. K. Kerk gescheiden, alleen den Bijbel tot regel van hun geloof aannamen. Ofschoon zij bekend zijn als brave en vreedzame menschen, werden zij wreedelijk vervolgd, enz.

(Bl. 47.) »Hij, die later den grond tot afwijking van de R. C. Kerk in Engeland legde, was de bisschop WIKLEF. Zijne boeken werden *gelijk gij u wel kunt* verbeelden, veel gelezen. In Duitschland zelf werden ze bekend, en maakten, dat sommige geleerden begonnen na te denken, te onderzoeken en te ijveren tegen de oppermagt der pausen. Onder die mannen was ook JOHANNES HUS en zijn vriend HIERONIMUS VAN PRAAG, die vele ijverige leerlingen, doch ook vele vijanden hadden."

»JOHANNES HUS verdedigde zich op de kerkvergadering te *Constans* in dier voege: »Ik heb nooit iets beweerd »wat tegen de godsdienstige stellingen onzer kerk strijdt, »maar wel geijverd tegen hare later ingevoerde plegtig- »heden, en gezegd: dat de paus de ware en beweerde »opvolger van PETRUS niet is, zoo zijn karakter met dat van PETRUS strijdt. Ik heb alleen beweerd, dat de stel- »lingen van WIKLEF te onregt veroordeeld zijn, en dat »elkeen het Avondmaal onder beide teekens moet gebrui- »ken, enz."

»Hem werd ECHTER de straf des brandstapels aangezegd, gelijk mede zijn vriend HIERONIMUS."

»Door zulke strenge middelen, die de Vorsten en Pausen tot handhaving hunner belangen gebruikten, en de algemeene onwetendheid in Europa, was de toenmalige toestand der inwoners hoogst beklagenswaardig geworden, tot dat, in het begin der 16e eeuw, Paus LEO X alom zijne aflaten deed verkoopen, om voor het geld, dat de menschen voor deze vrijstellingen hunner zonden betaalden, zijne vijanden, de Turken, te beoorloogen, en de St. Pieterskerk te Rome te voltooijen. Daartegen predikte Luther, en zoo volgde het eene geschil op het andere. Luther beriep zich in zijne geschriften op den Bijbel, dien hij in het Duitsch vertaalde, opdat een ieder zich er mede zou kunnen bekend maken. Op deze wijze legde Luther den grond tot die kerkhervorming, welke de beschaving in ons werelddeel zoo zeer is ten goede genomen."

»Sommige schrijvers meenen, dat Keizer KAREL zich zoo sterk tegen de hervorming verzette, omdat hij in ... meester zijnde. *de Paus hem moest ontzien* (!!) ja, hij zelfs het voornemen zou hebben gehad, om zich ... ven tot Paus te doen erkennen (*).

(Pag. 55.) »De laatste dag zijns levens (van Karel ...) baarde niet minder bewondering dan de vrijwillige af-stand van zijne geduchte heerschappij. Tot dweeperij vervallen, verkoos hij bij levenden lijve zijne eigene lijkstaatsie te vieren, gelijk ook werkelijk geschiedde; deze belagchelijke plegtigheid had intusschen zulk eenen hevigen indruk op zijnen verzwakten geest gemaakt, dat hij nog dienzelfden nacht overleed."

»Zoo toonde Karel, dat hij, schoon door de Voorzienigheid met groote begaafdheden van verstand, moed en werkzaamheid voorzien, geene ware grootheid bezat, ... hij liever in duisterheid wilde wegzinken, dan in ... zoo lang mogelijk te regeren, en dat hij in de zwakheid van de meeste eerzuchtigen deelde, die hunne plannen liever laten varen, dan matigen."

Veel hierbij te voegen acht ik overbodig; het boven vermelde spreekt even luid en stijgt even ... roepend tot den troon der Regtvaardigheid, als de ... looze som van P. P. P. enz. in onze Statistiken. ... wat de kroon op het werk zet, is: dat in de ... langs opgerigte LEERSCHOOL VOOR AANKOMENDE ONDERWIJZERS TE UTRECHT, de katholijke jongelingen genoodzaakt worden het hatelijk boekwerk van Prof. VISSCHER te gebruiken! Het is waar! wanneer het openlijk verbeteren der katholijke jeugd geen einde moet nemen, dan blijft tot het bereiken van dit loffelijk doel, die hatelijke ... schen geen ander middel over, dan diegenen zelve ... verpesten, welke de hun ontrukte schapen zullen ... kweeken. Hoe waarlijk toonen die mannen van Utrecht, *dat het doel de middelen heiligt.*

(*) S. Stijl, *Opkomst en bloei der Nederlanden*, p. ... uitgaaf van 1824.

ADVERTENTIEN.

Heden beviel ontijdig, maar voorspoedig van een ... geschapen Zoon MARIA HERMANS geliefde Echtgenoote ...

GRAVE, 4 September 1848.

M. P. VAN ROB... (923)

(922) Heden overleed aan de gevolgen eener korte ... dige ongesteldheid in den ouderdom van bijna 76 jaren, onze waarde Vader en Behuwdvader THOMAS BEELEN.

AMSTERDAM, 4 September 1848.

J. M. BEELEN. Uit aller naam.

(924) Een Voogd te dezer stede zag gaarne zijn ... TIENJARIGEN PUPIL geplaatst op het kantoor van ... *lands of stads-ambtenaar* of althans in eenige betrekking, waarin die JONGELING voor de toekomst eenig billijk uitzigt op een *burgerlijk bestaan* zou kunnen vinden; ... schrijft eene nette hand, en is niet onervaren in ... Hollandsche Fransche, Duitsche en Engelsche talen. ... nadere inlichtingen gelieven reflecteerenden zich schrifte-lijk en *postvrij* te vervoegen onder Lett. L. P. aan het Bureau van dit Blad.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitg...